

ZWIĄZEK RZEMIOSŁA POLSKIEGO

**EMPLOYERS-SCHOOL
COOPERATION
In POLAND**

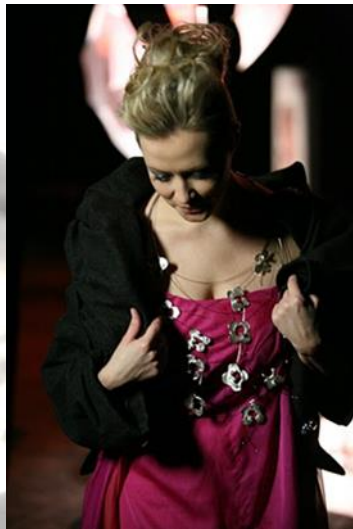
Berlin, 28-29.06.2015

Andrzej Stępnikowski

ACVT, GB CEDEFOP representative

CRAFT ORGANISATIONS in ZRP

- **ZRP (since 1933)**
- **27 craft chambers**
- **480 craft guilds**

Role of craft organisations in polish VET system

- Suprevision on the vocational preparation of 73.000 apprentices
- Conducting journeyman and master exams
- Creation of examination standards (ZRP)
- Conducting craft schools
- ZRP as qualification assuring unit in PQS

A grayscale photograph of a person in a suit and tie, seen from the side, working at a drafting table. They are holding a pen and looking at a large sheet of paper. In the background, a round clock is visible on the wall.

Craft potential in VET

8,143 specialists in exam commissions :
mistresses, technicians, engineers, vocational
teachers in 123 professions,
23,819 craft companies engaged in VET

CRAFT STATISTICS

- In the year **2014** craft chambers have conducted
- **29.307 journeymen exams**,
- **3.496 craft master exams** and
- **1232** checking exams

Efektywność zatrudnieniowa przygotowania zawodowego

- **System przemienny:** młodociani pracownicy: 50% pracuje, 40% kontynuuje naukę, tylko 10% pozostaje bez zatrudnienia i nie uczy się 3 m-ce po zakończeniu nauki
- **System szkolny:** 40% znajduje zatrudnienie, 40% kontynuuje naukę, a 20% nie ma pracy i nie edukuje się 3 m-ce po zakończeniu nauki zawodu (!)

[Badania małopolskiego obserwatorium rynku pracy 2011]

ŻYCIE GOSPODARCZE | KRAJ

Rozpoczął się wielki renesans szkół zawodowych i techników

Szkoły dające zawód zaczęły znowu przyciągać młodych. Po latach stagnacji wzrosła liczba ich uczniów

Ewa Wesołowska
ewa.wesolowska@infoprl

Zarówno przedstawiciele uczelni wyższych, jak i szkół średnich narzekają, że niż demograficzny spustoszył klasy i sale wykładowe. Są jednak szkoły, który zupełnie tego nie odczuwają – to praktycznie wszystkie technika i duża część zawodówek. O ile w ostatniej dekadzie liczba kształcącej się w nich młodzieży kurczyła się w zastraszającym tempie, to w tym roku mamy do czynienia z pierwszym odbiciem.

Z danych biur edukacji w Warszawie, Krakowie i Gdańsku wynika, że liczba uczniów w tamtejszych średnich szkołach technicznych i zawodowych wzrosła w tym roku o 7 – 11 proc. Takiego wyniku nie odnotowano od 2000 roku. W skali całego kraju wzrost wynosi ok. 5 proc. – szacują eksperci.

Ich zdaniem ten wzrost popularności ma bezpośredni związek z rosnącym bez-

robociem wśród absolwentów wyższych uczelni. Ale nie tylko. Trendowej przysłużyła się również zmiana myślenia w samych szkołach zawodowych – coraz częściej dostosowują się one do potrzeb lokalnych rynków pracy. Otwierają klasy uczące nowych specjalności czy zabiegają o sponsorów, którzy wyposażają pracownie w nowy sprzęt. Coraz częściej zdarza się też, że aby przyciągnąć uczniów, prywatne zawodówki czy technika inwestują w komercyjną reklamę.

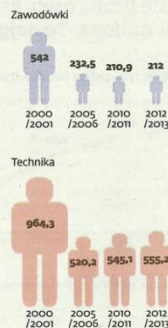
Tak zrobiła np. warszawska szkoła zawodowa Go-Work. W spotach radiowych do potencjalnych kandydatów wysyła jasny sygnał – „Lepiej być dobrym fachowcem niż bezrobotnym magistrem”. Podobną strategię przyjęło prywatne Centrum Edukacyjne Nova, które po dwóch latach nauki daje dyplom technika ekonomisty, obsługi turystycznej lub opiekunki środowiskowej. Za większą kierunków trzeba co prawda płacić 80 – 170 zł miesięcznie, ale obecnie szkoła oferuje 5 – 10 proc. zniżki, a także funduje stypendia. Chętnych na naukę jest tak wielu, że jeszcze w tym roku

szkoła zamierza uruchomić dodatkowe klasy. Wojna o ucznia to efekt niżu demograficznego, który właśnie wyszedł z gimnazjum. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że w roku szkolnym 2011/2012 naukę skończyło 1,2 mln gimnazjalistów, czyli o 4 proc. mniej niż rok temu. Sytuacja jest tak niekorzystna, że w reklamę zainwestował też Związek Rzemiosła Polskiego. Od kilku lat obserwował on spadek liczby chętnych do nauki zawodów rzemieślniczych – w 2009 było ich 32 tys. osób, w 2010 – 31 tys., w ubiegłym już tylko 28 tys. Natomiast w tym widać wyraźne odbicie.

Rekrutacja nie jest zakończona i uczniowie mają jeszcze tydzień na złożenie dokumentów, a już widać, że w niektórych szkołach chętnych jest nawet o 5 proc. więcej niż przed rokiem – mówi Jerzy Baranik, prezes ZRP. Młodzi chcą się uczyć głównie fachu kucharza, fryzjera, mechanika samochodowego i lakiernika. Ciągłe jednak niewielu jest zainteresowanych zawodem sprzedawcy, cukiernika czy elektryka.

Popularność zawodówek rośnie zwłaszcza w niewielkich

Liczba uczniów (tys.)

Źródło: GUS *prognoza ZRP MC

miastach na południu i na wschodzie kraju, gdzie wielu rodzin nie stać na opłacenie studiów dla dzieci. Spory nabór zaobserwowały też szkoły w zachodnich i północnych regionach, gdzie dobrych fachowców poszukują nie tylko firmy krajowe, lecz także te mające siedziby po lewej stronie Odry.

W Niemczech jest porządek. Także z zawodówkami

Ciesząc się ogólnoeuropejską renomą system szkolnictwa zawodowego w Niemczech został zreformowany za czasów socjaldemokratycznego kanclerza Gerharda Schrödera w 2005 r. Ewentualną decyzję o wyborze szkoły zawodowej (Berufsschule) uczniowie podejmują w wieku 16 lat po ukończeniu podstawówki i jednego z czterech rodzajów szkoły średniej. Berufsschule trwa od dwóch do trzech i pół roku. W tym czasie uczniowie dwa dni w tygodniu spędzają w murach szkoły, a pozostały czas pracują w firmach, praktycz-

nie przygotowując się do zawodu. W 2004 r. władze podpisały porozumienie ze związkami zawodowymi i izbami rzemieślniczymi, zobowiązując duże i średnie przedsiębiorstwa do zatrudniania uczniów zawodówek w niepełnym wymiarze godzin. Proces kształcenia kończy się egzaminem. Część praktyczną zdaje się przed trzyzobową komisją, złożoną z nauczyciela, przedstawiciela izby rzemieślniczej i opiekuna praktyk. Część ustna jest zdawana w dwóch turach: po zakończeniu pierwszej klasy i na koniec szkoły.

MWP

Za to w dużych miastach prawdziwe obłożenie przeżywa technika. Np. w warszawskim Technikum Mechatronicznym o jedno miejsce ubiegało się w tym roku pięciu kandydatów. Z kolei do szkoły przy ul. Poznańskiej, która kształci np. kucharzy i techników żywienia, było 2 – 3 chętnych na jedno miejsce. W efek-

cie stołeczne szkoły techniczne przyjęły w tym roku 538 osób – ponad 10 proc. więcej niż w ubiegłym.

Więcej na ten temat w rozmowie z Łukaszem Bakiem dziś w TV Biznes o godz. 9.35

Newsweek
POLSKA

NIE TRACĆ CZASU NA STUDIA

EKONOMIŚCI WYLICZYLI: LEPSZY DOBRY FACH NIŻ BYŁE JAKI DYPLOM

ZOBACZ LISTA NAJLEPSZYCH PLACÓWEK WYCHODNICH

Large EC influence

Who is succesful on the labour market?

European context

- EC communique.
- European Alliance for Apprenticeship
- Good practices from Europe

Pozytywna rola
Komisji
Europejskiej

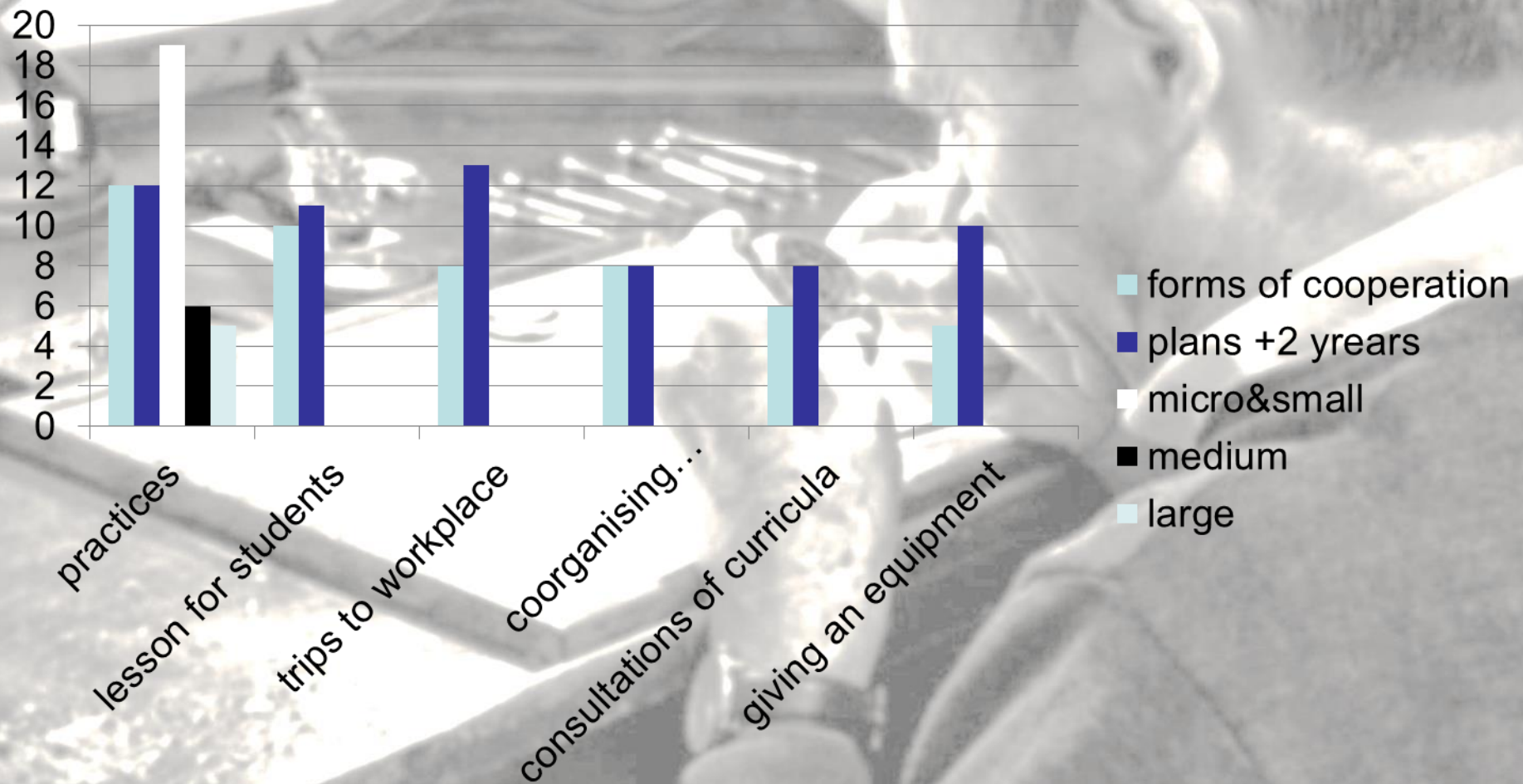

Schools interests (case of Lodz)

- VET schools are interested in: cooperation in the field of organisation of practical preparation and practices; (13 respondents)
- Support in acquiring the equipment and &didactic materials and tools (9)
- Meetings with students (9)
- Conducting lessons for students (7)
- Cooperation in the curricula development (4)

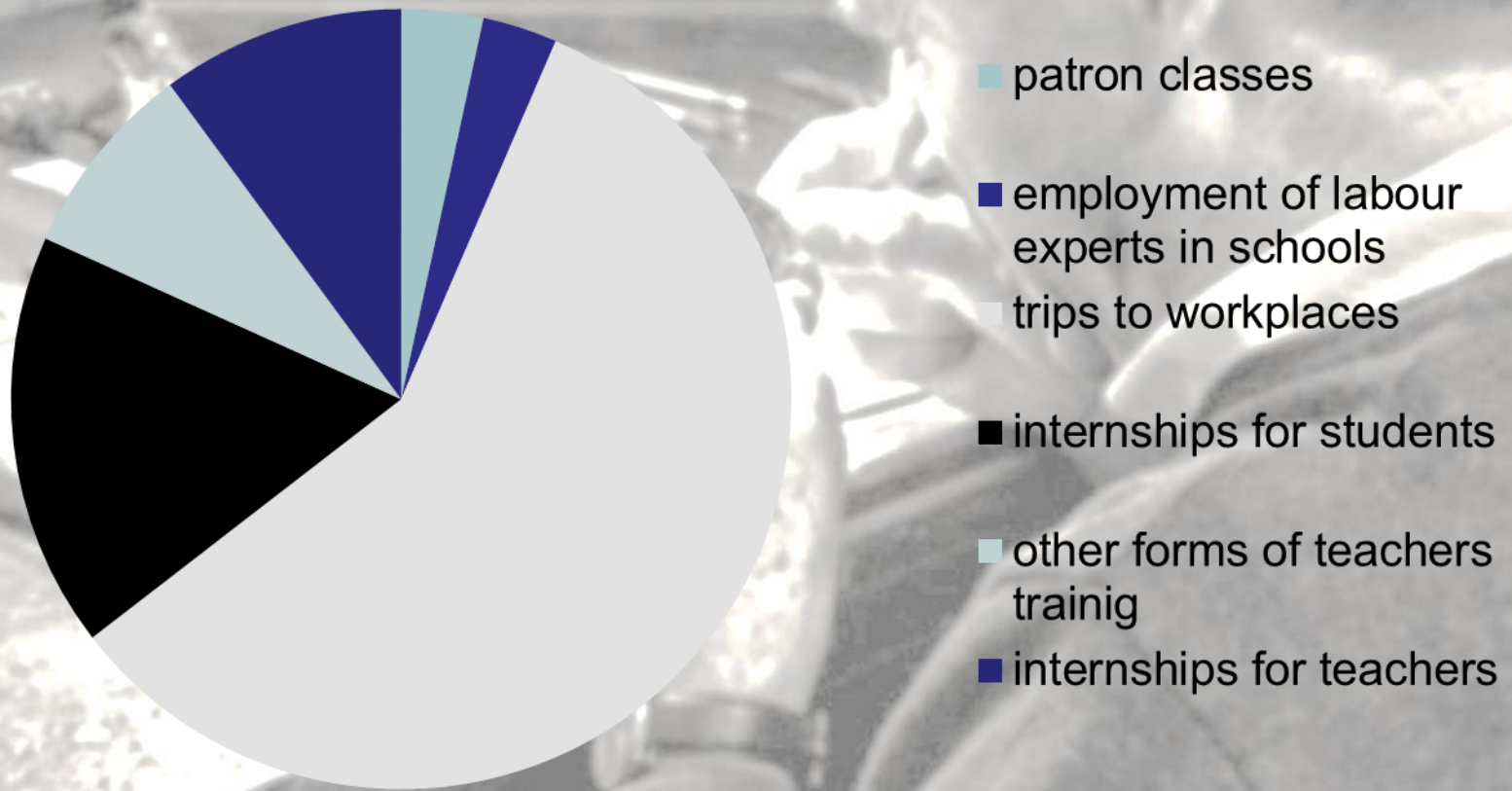
Are EMPL eager to cooperate?

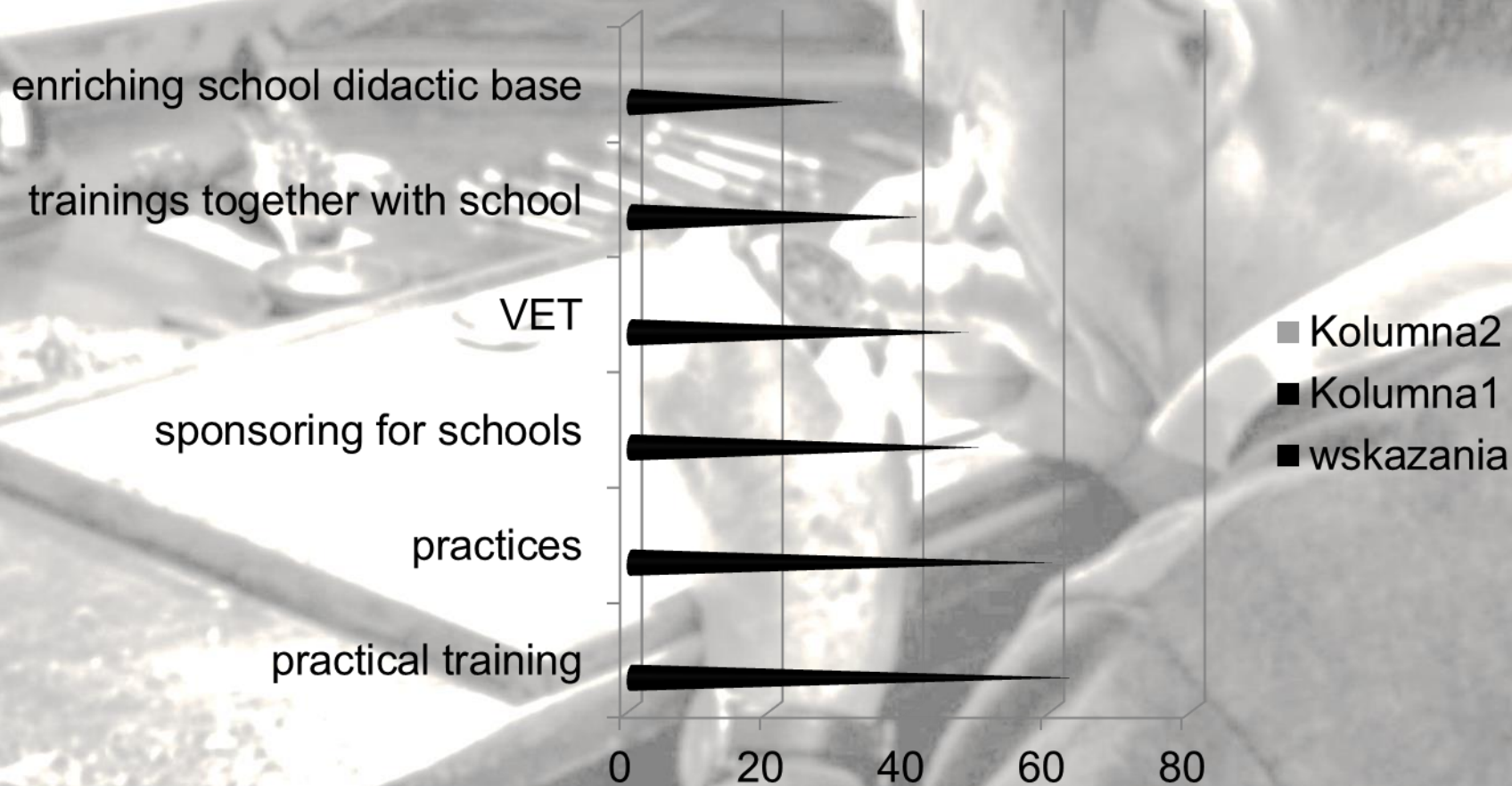

Cooperation with companies

assessments of teachers

In the eye of the Employer

Useful instruments for employers

- **Unification of rules for public support**
- **New possibilities of activation and company staff development from Labour Fund (VET for Adults and National Training Fund)**
- **Using of EFS money**

Schools-employers cooperation

- School type education is always one step behind the needs of market
- For VET one of the priorities is vocational preparation (learning of practical skills)
- Sometimes employers involve into vocational preparation – when they need to train future workers
- Nevertheless the „schools” are the main driving factor for creating partnerships with EMPL

-
- A grayscale photograph of a person in a suit sitting at a desk, looking down at a document. A round clock is on the wall behind them, and a desk lamp is visible on the left. The image is slightly blurred and has a soft, ethereal quality.
- Schools expectations are much bigger then those of employers (who are sometimes tired of changing regulations or another reforms in VET)

Problems – initial diagnose

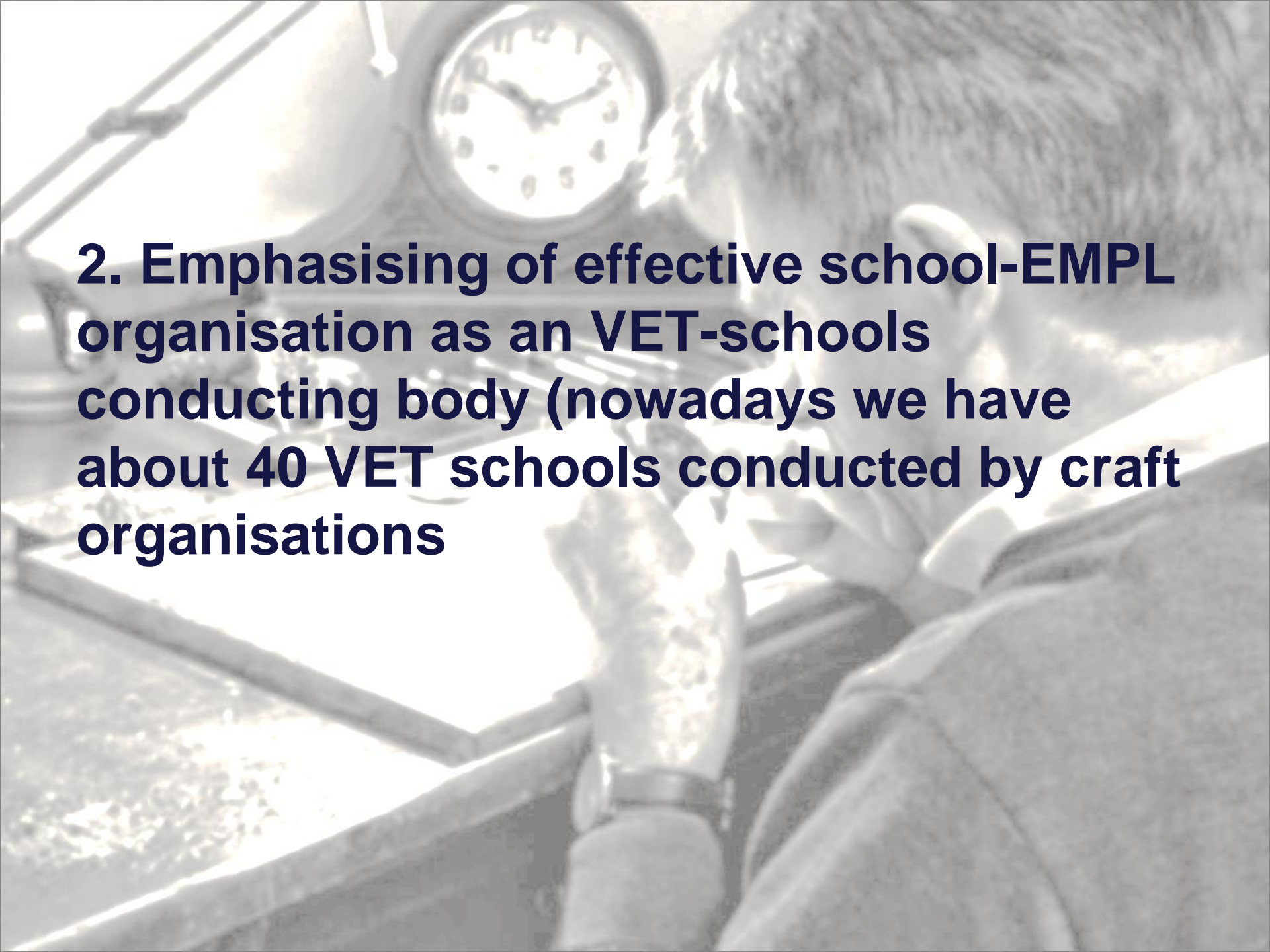
- Companies doesn't feel „right” financial support or incentives to engage
- Masters with „education” mission are dying and aren't replaced on such scale
- There is a lot of chaos in the financial system (rules of public support, beaucracy, unstable system) and organisational changes connected with VET system modernisation - which is creating image of uncertainty.

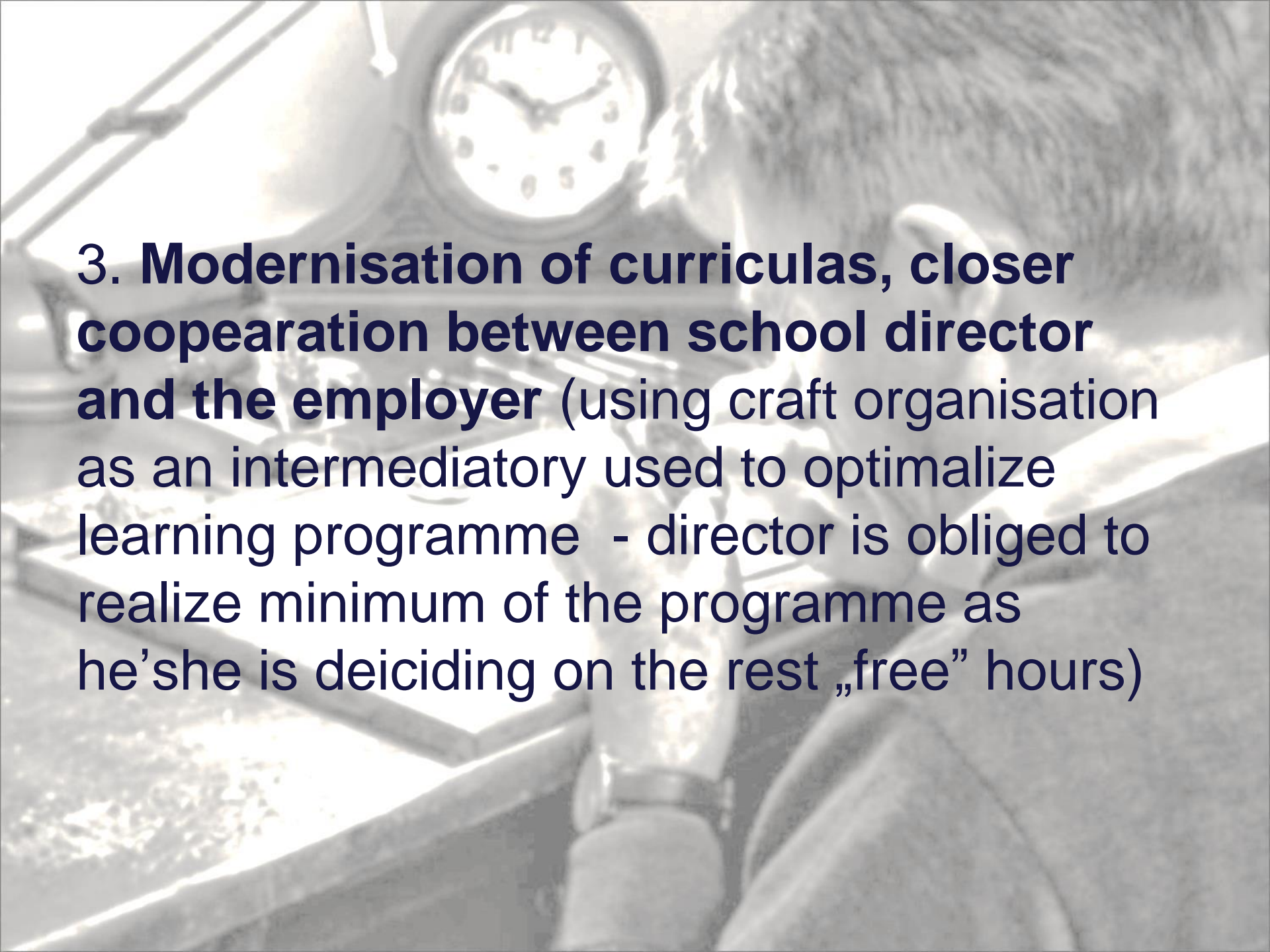
Few ideas in order to enhance cooperation Sch+EMPL

1. Legal changes – revision of rights and responsibilities of companies in VET - initiatives in the field of financement (reimbursment of money spent to apprenticeship is up to 40% of costs)

A grayscale photograph of a person sitting at a desk, writing in a notebook with a pen. The person's head is bowed, and their hands are visible. In the background, a round analog clock is mounted on the wall, showing a time around 10:10. The scene is dimly lit, with light coming from the left, possibly a desk lamp.

**2. Emphasising of effective school-EMPL
organisation as an VET-schools
conducting body (nowadays we have
about 40 VET schools conducted by craft
organisations**

A grayscale photograph of a person's hands writing on a document at a desk. In the background, a round analog clock is visible, showing the time as approximately 10:10. The person is wearing a watch on their left wrist. The text is overlaid on the image in a bold, dark blue font.

3. Modernisation of curriculars, closer coopearation between school director and the employer (using craft organisation as an intermediary used to optimize learning programme - director is obliged to realize minimum of the programme as he'she is deiciding on the rest „free” hours)

A grayscale photograph of a person with long hair, seen from the side, sitting at a desk and reading a large open book. A round analog clock is on the wall behind them, showing the time as approximately 10:10. Several other books are stacked on the desk. The scene is dimly lit, with light coming from the left, possibly a window or desk lamp.

4. Enhancement for EMPL to create „patron classes”

5. Enabling VET teachers to upskill themselves in the company

6. Engagement of employers to work in exam commission (social activation)

Opracowanie w oparciu o tabelę: K. Symela, Factors supporting the employability of VET graduates, [in:] Jeruszka U. (ed.), Modrnisation of VET forms and methods in Poland. Diagnosis and expected directions for change, IPISS, Warsaw 2012, p. 326-328.

Proponowane metody współpracy szkół zawodowych z pracodawcami		
1.	Tworzenie oferty programowej	Zgłaszanie zawodów do klasyfikacji oraz zapotrzebowania na specjalizacje zawodowe. Współtworzenie podstaw programowych programów kształcenia zawodowego. A w nowej perspektywie także udział w pracach nad PRK i tworzeniem sektorowych rad kompetencyjnych
2.	Doposażanie szkół	Wsparcie w nowoczesne wyposażenie, urządzenia, narzędzia i materiały do celów kształcenia praktycznego
3.	Wsparcie kształcenia praktycznego	Patronaty, miejsca zajęć praktycznych, stypendia, targi edukacyjne, targi kariery oraz udział przedsiębiorców w angażowaniu i przygotowywaniu młodzieży do udziału w konkursach zawodowych, branżowych i poszerzających wiedzę na poziomie regionalnym i krajowym
4.	Praktyki dla nauczycieli	Miejsce praktyk, doskonalenie kompetencji merytorycznych, transfer kadry
5.	Egzaminy zawodowe i kwalifikacyjne	Zapewnienie miejsca egzaminowania, udział w pracach komisji egzaminacyjnych, wspólne certyfikaty (szkolny, izbowy, firmowy)
6.	Specjalne strefy ekonomiczne (i ich otoczenie)	Wspieranie angażowania pracodawców w kształcenie zawodowe realizowane w SSE (w ramach klastrów edukacyjnych) – przykład Pomorskiej SSE

-
- **DZIĘKUJĘ / viele danke / muchas gratias/ merci / obrigado / thank you**